

Source :

โพสต์ทูเดย์

Date : ๒7 ก.พ. 2561

Page :

๗1

No :

61044244

ทิศทางประเทศไทย



ดร.กาวรัฐ สุตะบุตร

ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบาย
และแผนพลังงาน

๗1

ต้นทุนค่าไฟฟ้า
ในต่างประเทศ

เห็นมีคำถามกันมากว่า เวลามีความต้องการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนเข้าสู่ระบบมากๆ นั้น มีหลักการบริหารค่าไฟฟ้าอย่างไร และส่งผ่านต้นทุนค่าไฟฟ้าไปให้ประชาชนหรือไม่ หรือรัฐบาลมีงบประมาณส่วนอื่นมาอุดหนุนเป็นการเฉพาะต่างๆ เหล่านี้ วันนี้ผมจะขอนำตัวอย่างในต่างประเทศ 3 ประเทศ มาเผยแพร่ให้ทราบกันครับ

1. การส่งเสริมพลังงานทดแทนในประเทศเยอรมนี

โรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนที่มีขนาดตั้งแต่ 100 kW ขึ้นไป จะได้รับการสนับสนุนทางด้านราคาแบบ Feed-in Tariff (FITs) ซึ่งถูกกำหนดโดยกฎหมายว่าด้วยพลังงานหมุนเวียน หรือ Renewable Energy Source Act (หรือในภาษาเยอรมันใช้ตัวย่อ "EEG") โดยมีกรอบการรับประกันราคาตลอด 20 ปี แต่มีการกำหนด "Degression Mechanism" ซึ่งหมายความว่าค่าตอบแทนที่โรงไฟฟ้าใหม่ได้รับจะลดลงตามอัตราที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ราคาส่วนต่างระหว่างค่าไฟขายส่งและ FIT ที่เรียกว่า EEG Surcharge คล้ายค่า Ft บ้านเรา เฉพาะส่วนต้นทุนจากพลังงานทดแทนจะรวมอยู่ในใบแจ้งหนี้ค่าไฟฟ้า โดยผู้ใช้ไฟฟ้าจะเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายนี้ 100%

ในปี 2560 ที่ผ่านมา ประเทศเยอรมนีมีแผนที่จะเปลี่ยนจากระบบ Feed-in Tariffs เป็นระบบ Bidding หรือประมูลแข่งขัน เพื่อที่จะเพิ่มส่วนแบ่งในตลาด อย่างไรก็ตามโรงไฟฟ้าขนาดจ๋ว (< 100 kW) จะไม่ได้รับผลกระทบ

มาตรการ Grid Priority : มีการให้สิทธิพิเศษในการเชื่อมต่อระบบสายส่งไฟฟ้า กับระบบผลิตไฟฟ้าที่มาจากพลังงานทดแทนก่อน รวมถึงสิทธิในการขยายระบบเพื่อรองรับการผลิตไฟฟ้าจากชีวมวล พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม โดยการไฟฟ้าเยอรมันที่ทำหน้าที่ Grid Operators จะทำการซื้อไฟฟ้าและส่งไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนก่อน นอกจากนี้ ในช่วงเวลาที่มีกำลังผลิตเกินความต้องการ โรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงฟอสซิลจะต้องถูกบังคับให้ลดกำลังการผลิต (เมืองไทยไม่มี) แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์อื่นที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในข้อตกลง ผู้ผลิตพลังงานทดแทนจะได้รับค่าชดเชย โดย Grid Operator เป็นผู้จ่ายค่าชดเชยนี้ อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายทั้งหมดจะส่งผ่านให้ผู้บริโภคไฟ 100%

มีแหล่งเงินทุน ที่ช่วยเหลือเรื่องเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำบ้าง จากธนาคารของรัฐ ในการลงทุนโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน เช่น KfW Renewable Energy Programme, KfW Programme offshore wind energy, KfW Consortium Loan Energy and Environment Programme, KfW Renewable Energy Programme Premium เป็นต้น

2. การส่งเสริมพลังงานทดแทนในประเทศสหรัฐอเมริกา

การกำหนดราคา Feed-in Tariffs (FITs) แต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละมลรัฐไม่เท่ากัน ซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายของมลรัฐนั้นๆ

มาตรการอื่นๆ ที่สนับสนุนพลังงานทดแทน ได้แก่

ให้ส่วนลดภาษี (Tax Rebate) ในการซื้ออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการติดตั้งผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียน

มาตรการบังคับแบบ Renewable Portfolio Standards (RPS) : เป็นการวางข้อกำหนดภาคบังคับ ให้มีการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียน และกำหนดข้อบังคับสัดส่วนขั้นต่ำ ของการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน โดยภายในปี 2030 กำหนดให้มีการเพิ่มกำลังผลิตติดตั้งการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนอีก 60 GW ซึ่งเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 50% จากปี 2515 โดยจะกำหนดบังคับเอากับผู้ผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิล

มาตรการเปิดเสรี แบบ "Net Metering" : นโยบายสนับสนุนให้ผู้ใช้ไฟฟ้าผลิตไฟใช้เอง และหากมีไฟฟ้าส่วนเกินที่เหลือจากที่ผลิตในช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อชดเชยการใช้ไฟฟ้าจาก Grid ในช่วงเวลาอื่น โดยจะมีการกำหนดราคารับซื้อเพื่อที่จะสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในบางพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ที่มีความต้องการไฟฟ้าสูงแต่มีการผลิตไฟฟ้าปริมาณน้อย เป็นต้น

3. การส่งเสริมพลังงานทดแทนในประเทศจีน

มาตรการบังคับแบบ Mandatory Market (MMS) คล้ายกับมาตรการ Renewable Portfolio Standards ทางสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียน โดยในประเทศจีนกำหนดไว้ว่า ในเขต Centralised Power Grid (ส่วนใหญ่ของประเทศ ยกเว้น Grid ทางตอนใต้) ภายในปี 2020 จะต้องเพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนเป็น 500,000 MW และจะมีการใช้พลังงานหมุนเวียนที่ไม่ใช่พลังงานน้ำเพิ่มขึ้นเป็น 15% โดยจะต้องมีสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนที่ไม่ใช่พลังงานน้ำเพิ่มขึ้นประมาณ 3% ต่อปี

กลไกการกำหนดอัตราซื้อไฟฟ้า : ราคารับซื้อไฟฟ้าผลิตจากพลังงานหมุนเวียนถูกกำหนดจากคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลกลางของจีน หรือ NDRC วิธีการที่สำคัญมี 2 วิธี ได้แก่ 1) Competitive Tendering (รัฐบาลจะแนะนำราคา และใช้ระบบการแข่งขันทางด้านราคา Bidding Process) และ 2) Fix FITs (รัฐบาลจะกำหนดราคารับซื้อที่แน่นอน)

รัฐบาลให้การช่วยเหลือทางการเงินกับโครงการพลังงานทดแทน (Financial Subsidies) เช่น ให้เงินสนับสนุนโครงการวิจัย โครงการพลังงานทดแทนในเขตชนบท หรือเขตห่างไกล ให้เงินช่วยเหลือในการสำรวจและประเมินการติดตั้งระบบไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในเขตชนบท เป็นต้น

มาตรการทางภาษี เช่น มาตรการลดภาษีเงินได้ตามระยะเวลาที่กำหนดของผู้ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนประเภทแสงอาทิตย์ ลม วัสดุชีวภาพ และพลังงานความร้อนใต้พิภพ การคืนภาษีการขายไฟฟ้าจากพลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ที่ผลิตใช้เอง เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยเราใช้กลไกส่งผ่านต้นทุน 100% ครับ แล้วเราพัฒนาหลายยุคจากระบบ Adder เป็น Fix FITs ปัจจุบันเป็น FITs-Bidding ส่วนว่าจะปรับวิธีการอีกหรือไม่อย่างไร ขอโปรดติดตาม ■